

OIKAISUVAATIMUS KUNNANHALLITUKSELLE

Kunnanhallitus 31.03.2021 § 84

Kuntaan saapui toinen oikaisuvaatimus hallinto- ja talousjohtajan tekemästä viranhaltijapäätöksestä 4 §, joka koskee hyvinvointi- ja viestintäpäällikön valintaa. Oikaisuvaatimuksessa on esitetty, että viranhaltija olisi ollut valintaa tehdessä palvelusuhdejäävi ja/tai yleislausekejäävi (hallintolaki 28 §).

Palvelussuhdejääviys tarkoittaa, kuten oikaisuvaatimuksessakin tuodaan esille sitä, että henkilö on palvelusuhteessa asianosaiseen. Kun työnantaja on kunta tai valtio, voi esteellisyysperiaatteen soveltaminen kaikkiin työnantajaa koskeviin asioihin olla kohtuutonta. Kuten jo aiemmassa oikaisuvaatimuksen (62 §) käsittelyssä on tuotu esiin, esteellisyyksien käsittely osana prosessia olisi ollut tarpeen, kun valittu edustaa valitsijan työnantajaa. Palvelusuhteen perusteella ei kuitenkaan muodostu muodollista esteellisyyttä virkamiehen ja valtuuston puheenjohtajan välillä ja tämä on tarkastettu myös Kuntaliitosta.

Yleislausekejäävi tarkoittaa puolestaan, että luottamus henkilön puolueettomuudesta erityisesti syystä vaarantuu. Tämän esteellisyysperusteen soveltaminen edellyttää, että on olemassa ulkopuolinen havaittava syy puolueettomuuden vaarantumiseen (Harjula & Prättälä 2012, s.480). Laissa korostetaan henkilön omaa vastuuta esteellisyyden ilmoittamisessa ja arviointi ja ratkaisu kuuluvat ensisijaisesti henkilölle itselleen. Esteellisyyden toteamista ei voida perustaa vaan olettamuksiin vaan siinä on aina oltava objektiivisesti havaittava syy puolueettomuuden vaarantumisesta. Yllä mainituilla perusteilla henkilöiden oletettu ystävyys tai yhteistyösuhde ei muodosta perustetta sille, että puolueettomuus objektiivisesti katsoen vaarantuisi. Myöskään toisen haastattelijan puolison läheisyys valitun kanssa ei ole tällainen esteellisyysperuste. Kunkin henkilön lähipiiriin kuuluvat henkilöt, yleisesti perhe- ja sukulaisuussuhteet, on listattu laissa. Esteellisyyssyistä päätöksessä ei ole tapahtunut menettelytapavirhettä, vaikka esimerkiksi valinnan toteuttaminen useampi jäsenisien valintaryhmän avulla olisi voinut tulla tässä kysymykseen, mikäli esteellisyyksistä ollaan edes vähän epävarmoja.

Oikaisuvaatimuksessa on nostettu esiin myös luottamushenkilön oikeus saada asiakirjoja. Sekä luottamushenkilöllä että kuntalaisella on oikeus saada julkisia asiakirjoja eikä niiden hankkimista saa tehdä kohtuuttoman vaikeaksi. Julkisten asiakirjojen luovuttamisen

tai valtuutetun tiedonsaantioikeuden epääminen ei ole kunnan velvoitteiden mukaista toimintaa. Tällainen virhe ei voi kuitenkaan olla perusteena tehdyn päätöksen kumoamiselle.

Oikaisuvaatimuksessa on myös asiallisesti huomautettu kuntaa siitä, että viranhaltijapäätökset tulisi olla kunnan yleisessä tietoverkossa nähtävillä valitusohjeineen. Kuntalaissa on määreet valitusajan alkamiseksi, joka on verkossa nähtävillä olon suhteen 7+14 vuorokautta. Kunnassa ei ole ollut tähän mennessä toimintatapaa laittaa viranhaltijapäätöksiä verkkoon. Kunnanjohtajan tekemän selvityksen perusteella on odotettu asianhallintajärjestelmän päivitystä. Uuden version käyttöönotto tapahtuu vasta syksyllä 2021, joten kunnan nettisivuille on luotu erillinen osio manuaalisesti viranhaltijapäätöksille ja jatkossa kuntalaisten on mahdollisuus lain mukaisesti seurata päätöksiä sekä harkita valitusoikeuden käyttämistä.

Molemmat viranhaltijapäätöstä koskevat oikaisuvaatimukset ovat perustellusti aiheuttaneet kunnan hallinnossa omien toimintatapojen arviointia. Hyvän hallinnon periaatteita tulee jatkuvasti valvoa ja kehittää omaa toimintaa. Näiden oikaisuvaatimusten johdosta on tehty tarpeellisia korjauksia, jotka lisäävät läpinäkyvyyttä.

Oikeudellinen arviointi oikaisuvaatimuksen vaatimuksesta päätöksen kumoamiseksi ei ole kuitenkaan aiheuttanut toimenpiteitä. Viranhaltijapäätös on tehty oikeilla toimivaltuuksilla eikä esteellisyyksiä ole osoitettavissa. Prosessin arvioinnin osalta viitataan edellisen kunnanhallituksen käsittelemään oikaisuvaatimusvastaukseen 62 §.

Päätösehdotus (kj.): Kunnanhallitus merkitsee oikaisuvaatimuksen käsitellyksi ja hylkää oikaisuvaatimuksen.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Jaakko Myllykoski jätti asiaan eriävän mielipiteen.

Kaisa Louet-Similä ja Anna-Maaria Keränen poistuivat esteellisenä tämän asian käsittelyn ajaksi.